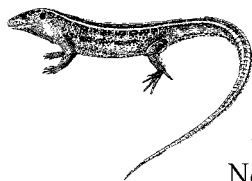

In de vorige nieuwsbrief vroegen we jullie om eens op de gevolgen van wateroverlast bij reptielen te letten. We kregen hierop onderstaande tekst en foto van Yvonne van Hoof.

Wateroverlast in het duin

Yvonne van Hoof

Onderstaande foto laat een wandelpad zien wat van begin tot eind volstrekt onbegaanbaar is door de hoge waterstand. Dit wandelpad ligt hemelsbreed maar zo'n 50 meter bij een duin vandaan waar hagedissen gevonden worden!

Afgelopen winter is er veel regen gevallen, heel veel regen zelfs. Tot ver in het voorjaar stonden veel van de laaggelegen wandelpaden en duinpannetjes in het Noordhollands Duinreservaat onder water. Soms stond het water zo hoog dat waterdichte schoenen of zelfs laarzen niet afdoende waren om de voeten droog te houden.

waterbuffer

Nadat de provincie enkele jaren geleden besloot dat het winnen van natuurlijk grondwater uit de duinen moest worden teruggeschroefd, is het grondwaterpeil in de duinen iets

gestegen. De extreme regenval waar we de laatste jaren vaker mee te maken hebben gehad, deed daar nog een schepje bovenop. Het duinzand is goed waterdoorlatend, waardoor het regenwater zich bij het grondwater kan voegen. In de zomermaanden lijkt het duin droger te worden, maar dit is slechts aan de oppervlakte. Als er enkele jaren achter elkaar in najaar en winter periodes van extreme regenval plaatsvinden, dan is de buffer water van het voorgaand jaar vaak nog niet verdwenen, waardoor het duin steeds natter wordt.

rekensom

Een klein rekensommetje laat zien wat de regen van de afgelopen winter betekend heeft voor het Noordhollands Duinreservaat. Normaal valt er in het duingebied zo'n 800 mm regen per jaar. Afgelopen najaar en winter was dat 1083 mm, 283 mm meer. Eén millimeter neerslag komt overeen met één liter water per vierkante meter. Het totale duinreservaat is ongeveer 53 miljoen vierkante meter groot, wat betekent dat er in 2000 ongeveer 15 miljard liter water méér is gevallen dan in een normaal jaar (bron: Duinleven, PWN Castricum, maart 2001). De ondergrondse waterstroom die daardoor ontstaat loopt voor een deel weg naar de zee en voor een deel naar het binnenduinrandgebied. Wat de vraag met zich meebrengt, hoe wordt het dieren- en plantenleven hierdoor beïnvloed?

hellingen en duinpannetjes

Sinds 1990 monitor ik zandhagedissen op een traject in de duinen bij Heemskerk. Dit jaar heb ik het traject ook gelopen ten tijde van de grootste wateroverlast. Mijn traject stond echter niet onder water. De meeste vindplaatsen van zandhagedissen liggen toch op iets hoger gelegen stukken en op hellingen. Maar ook de plekken in duinpannetjes waar ik wel eens hagedissen vind, stonden niet onder

water. Ik denk dat deze plekken uiteindelijk ook hoger gelegen zijn.

geen afwijking

Als ik de resultaten van de monitoring van de afgelopen jaren naast elkaar leg en vergelijk met de resultaten tot nu toe van dit jaar, kan ik dan ook geen afwijkingen ontdekken in het aantal gevonden zandhagedissen. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de overvloedige regen helemaal geen invloed heeft, maar op mijn traject

vind ik dit jaar op dezelfde plaatsen als andere jaren ongeveer hetzelfde aantal hagedissen. Wellicht dat de hagedissen zelf kunnen inschatten welke plekjes kans lopen om 's winters onder water te komen te staan en welke niet. Ik heb het hier natuurlijk maar over één traject. Hoe de ervaringen elders in het land zijn is mij niet bekend. Maar op mijn traject lijkt er geen nadelige invloed te zijn op het aantal zandhagedissen.

